

LENI SARIS
Morgenster

LENI SARIS
Morgenster

ISBN 978 90 205 3008 7
NUR 344

Uitgeverij Westfriesland, Kampen 2010 ©
Omslagillustratie Jack Staller
Omslagontwerp Van Soelen Communicatie

www.kok.nl

Oorspronkelijke uitgave *Morgenster*: Zomer & Keuning, 2001
Oorspronkelijke uitgave *Een dag van je leven*: Westfriesland, 2003
Oorspronkelijke uitgave *Fokje luistert naar de wind*: Kluitman, 1968

Alle rechten voorbehouden

HOOFDSTUK 1

Vaag hoorde Stella Marison de eentonige stem van de leraar Engels, ze was met haar gedachten niet bij de declamatie, die haar zoals gewoonlijk verveelde. Ze volgde met haar ogen een verdwaalde bij, die op het verkeerde pad was en almaar door het vensterglas naar buiten wilde, de vrijheid tegemoet, terwijl die vurig gewenste vrijheid een paar centimeter boven zijn zielig bedrijvige lijfje voor het grijpen lag. Het arme diertje was bezig zich volledig uit te putten. Leraar Pieter Roest was bezig om met pathos een gedicht van de grote Schotse dichter Burns voor zijn ongeïnteresseerde leerlingen te declameren. Stella hield wel van gedichten, als ze die voor zich zelf mocht lezen en niet teveel, maar ze kon niet tegen de vrij kille, monotone stem van Roest, die in haar gevoelige oren knarste. Niemand raakte ooit geboeid als Roest voordroeg, maar Stella probeerde bewust zich af te sluiten voor die stem, dat kostte haar dikwijls moeite maar deze keer had een kleine, wanhopige bij haar geholpen. Ze hoorde Roest helemaal niet meer, juist toen hij met een vreemde snik in zijn stem uitriep: *'Till a'the seas gang dry, my dear. And the rocks melt wi' the sun...'* klonk er plotseling een meisjesstem vanaf de derde rij, hard en welgemeend: 'Sufferd... Je doet het helemaal verkéerd!'

Een ogenblik was het doodstil, toen brak er een homerisch gelach los en de leraar liep rood aan. Hij mocht Stella niet en hij liet geen gelegenheid voorbijgaan om dit te demonstreren, niet met regelrechte aanvallen maar wel met hatelijke opmerkingen, soms met stekelige woorden die hij in het algemeen maakte maar die zij zich aantrok. Ze had dat vrij lankmoedig gedragen, er weinig op gereageerd, omdat ze het de paar maanden voor het eindexamen wel dacht te kunnen uithouden, het waren gewoon de laatste loodjes.

Roest was er pas een halfjaar, vervanger voor een langdurig zieke leraar en vanaf het ogenblik, dat ze haar naam had gezegd, was zijn reactie merkwaardig geweest. Hij bleek allergisch te zijn voor de naam 'Marison'. Hij had tenminste onmiddellijk vinnig opgemerkt, tot verbazing van alle leerlingen: 'Marison? Is je vader de Marison van de weverijen?' Het klonk alsof ze zich

daarvoor moest schamen en dat deed Stella niet, dus werd ze kwaad en zei, ook niet al te vriendelijk: 'Wat doet het ertoe wie mijn vader is... ik zit hier op school.'

Daarmee waren de vijandelijkheden begonnen en na maandenlang op de rand van de afgrond te hebben gebalanceerd, kwam het dan nu, een week vóór het eindexamen, tot een explosie.

'Eruit... en er bij mij niet meer in... vooruit en vlug alstublieft!' Zijn stem was zo kil en onheilspellend als brekend glas. 'Waar je blijft kan me niet schelen... eruit!'

Stella kookte van woede, maar iets weerhield haar er van om een brutaal antwoord te geven. Ze stond langzaam en beheerst op, hoewel ze later niet wist, waar ze die beheersing op het kritieke ogenblik vandaan had gehaald, en liep rustig, niet treiterend langzaam, het lokaal uit. Ze sloot, zonder nog een keer om te kijken, de deur achter zich, niet met de alom verwachte klap maar zachtjes.

In de gang bleef ze een ogenblik staan. Wat een dwaze en vervelende situatie, maar het was natuurlijk wel voor het grootste deel haar eigen schuld geweest... ze grinnikte opeens. Roest moest ook wel gedacht hebben, dat het plagerij was geweest, hoewel... ze hield zich altijd afzijdig omdat ze wist, dat hij een hekel aan haar had. Uitleggen was er dan ook niet bij geweest. Stella zette koers naar de kamer van de rector, daaraan ontkwam ze niet en het was ook niet zo grappig, als je zo kort voor het examen wegens een rel werd verwijderd. De rector was een vriendelijk man met een enorme bos ontembaar wit haar, waar hij in tijden van nood voortdurend zijn linkerhand doorheen haalde, als hij kwaad was óók, het was een soort barometer voor de jeugd op zijn school.

De heer Vreseman had nooit last met Stella gehad, dus hij keek werkelijk stomverbaasd, toen zij op zijn vraag wat ze kwam doen, laconiek antwoordde, dat ze weggestuurd was.

'Heb ik je goed begrepen...? Wéggestuurd?' Zijn stem en gezicht waren één groot vraagteken en daar kwam de linkerhand, die een bos wit krulhaar begon te mishandelen. 'Ik kan m'n oren nauwelijks geloven. Jullie zijn toch geen kinderen meer en dan zo vlak voor het examen... en bovendien, ik moet zeggen, dat ik jou nooit als raddraister heb meegemaakt. Wat

is er dan gebeurd?’

‘Het had niet zo’n drama behoeven te worden als ik het had mogen uitleggen, maar meneer Roest mag me nou eenmaal niet; ik weet niet wat ik ’m ooit in de weg heb gelegd... het was antipathie op het eerste gezicht destijds en dat is zo gebleven. Hij schijnt een enorme hekel aan de naam Marison te hebben, dat ik daar nou toevallig aan vastzit is niet mijn schuld.’

Stella, haalde de schouders op. ‘Ik heb er nooit zo erg onder geleden maar het was wél lastig. Wat er ook gebeurde... Stella had het gedaan. Dat weet iedereen...’

Ze keek Vreseman vragend aan, maar hij reageerde niet, hoewel hij dat, wat ze vertelde, ook wist, het was algemeen bekend.

‘Wat nu gebeurd is was inderdaad fout, het was mijn schuld maar ik heb het niet gedaan om Roest te treiteren... het gebeurde gewoon. Roest kan mij niet uitstaan, misschien komt het daardoor dat ik die scherpe, eentonige stem van hem zo slecht verdraag, dus distantieer ik me daarvan, zodra hij gaat declameren, zodat ik hem... eh... maar vaag hoor. Hij stond een gedicht van Burns te declameren, met veel pathos natuurlijk en ik riep: “Je doet het helemaal verkeerd, sufferd...” of zoiets... maar dat was niet tegen hém... maar tegen een bij, die al tien minuten lang pogingen deed om dwars door het glas naar buiten te komen... terwijl het raam boven zijn kop openstond... zodoende... Ik schrok me écht lam, toen Roest opeens begon te brullen!’

Stella en Vreseman staarden elkaar aan, het witte haar had het zwaar te verduren.

‘Als je béter geluisterd had naar wat de leraar zei, in plaats van naar een domme bij te gaan zitten staren...’ begon Vreseman, verder bracht hij het niet, want toen spleet zijn gezicht in een enorme grijns, waarna hij snel zei: ‘Ja, ik lach nou wel, maar ik vind het níet leuk!’

‘Nee, ik óók niet,’ gaf Stella onmiddellijk toe... en grijnsde ook. ‘Het zal niet veel helpen als ik naar meneer Roest toe ga na de les... over vijf minuten... hij wil me echt niet meer zén... het was natuurlijk ook zuur, want iedereen brulde van het lachen. Ik heb daar echt alle begrip voor maar ik kan met Roest niet praten, hij laat me gewoonweg niet aan het woord komen.’

De rector stond op en liep naar de deur. ‘Jij wacht hier. Ik kom zo terug.’

Binnen vijf minuten was hij inderdaad terug, met achter hem een bitterboze, nog steeds bleke leraar Engels. Stella vermoedde, dat de rector hem zowat had moeten ontvoeren en ze wist, dat ze echt geen kans had gemaakt om gedaan te krijgen dat Roest naar haar luisterde, als zij naar hem toe was gegaan.

Roest stond daar, rechtop, met harde, vijandige ogen. De rector zei kalm en overredend: ‘Ik weet wat er gebeurd is, meneer Roest, en u had reden om boos te zijn, dat geeft Stella ook meteen toe, maar het was een misverstand. Misschien mag ze het nu uitleggen?’

‘Uitleggen? Wat valt er uit te leggen? Het was er... eh... Stella gewoonweg alléén om te doen mij voor gek te zetten... ze luistert nóóit... zit altijd als een dwaas in de ruimte te staren... dacht je, dat ik het niet gemerkt heb? Is dat geen verfijnde vorm van treiteren?’

Stella aarzelde een ogenblik. Beroerder dan het nu was, kon het niet worden. Ontkennen had geen zin en ze wilde er ook niet langer omheen draaien.

‘Nee, dat ontken ik niet,’ zei ze heel rustig. ‘Maar hoe komt dat? Het klinkt misschien niet zo leuk, maar ik wil gewoon de waarheid zeggen. De eerste keer... zo’n halfjaar geleden... u kwam binnen... we stelden ons voor... zodra ik mijn naam noemde, zei u erg onvriendelijk, alsof ik me ervoor moest schamen: ‘Ben jij ‘Marison van de weverijen’... u hebt me nooit meer kunnen uitstaan... me altijd gezocht sindsdien... wat er ook fout ging, al was ik er niet bij betrokken... ik had het altijd gedaan. Wat erachter steekt weet ik niet en ik heb er mee leren leven, zoals dat tegenwoordig zó fraai wordt aangeduid. Natuurlijk wekt zo’n houding bij mij óók geen sympathie ten opzichte van ú... het klinkt naar, maar ik kon langzamerhand uw stem niet meer horen... daar dan... de reden van het *ins blaue binein* staren... en toen... ongelukkigerwijs... ontdekte ik die stomme bij, die almaar door de ruit wilde... ik hoorde u nauwelijks meer, ik zag alleen dat beest en toen... blijkbaar op een heel ongelukkig ogenblik... schreeuwde ik tegen die bij... níet tegen u: “Sufferd, je doet het helemaal verkeerd...” of zoiets! Dat is nou het hele

verhaal... en verder bekijkt u het maar!’

Het werd haar nu toch teveel... die twee zwijgende mannen... en alle toch wel opgekropte ellende van een halfjaar was eruit gekomen... ze bekeken het écht maar... ze was in staat om de school uit te rennen wat daar dan ook het gevolg van mocht zijn. ‘Stella... kom terug!’ Dat was de stem van de rector, ze had nog nooit reden gehad om hem niet te gehoorzamen en bleef ook nu staan, onwillig, met haar hand op de deurknop en afgekeerd hoofd.

‘Ik kan niet tegen je achterhoofd praten, Stella.’

Dat was de droge stem van Roest en toen ze omkeek, boos en beledigd, met vuurspuwende ogen, voegde hij er aan toe: ‘Als het zo is, kun je in de les terugkomen... volgende keer.’

Hij haalde zo snel bakzeil, zonder zich beledigd te tonen over alles wat ze eruit had gegooid, dat ze haar oren nauwelijks kon geloven.

‘U méént het?’ vroeg ze ongelovig en niet bepaald beminnelijk.

‘Ja... omdat je gedeeltelijk gelijk hebt en ik je niet dwars wil zitten met het examen kun je terugkomen... als je denkt, dat we elkaar nog enkele weken kunnen verdragen, dan praten we er verder niet over.’

Stella had blij behoren te zijn omdat ze er zo genadig afkwam, maar ze was woedend en opstandig en zeker niet in staat om zich dankbaar te tonen.

‘Nu... wat zeg je ervan?’ vroeg de rector dringend, hij zag de bui hangen en deed een wanhopige poging om de uitbarsting te voorkomen.

‘Ja, dat zou gemakkelijk zijn, hè?’ riep Stella, minachtend, bevend van woede en teleurstelling. ‘Mij een halfjaar het leven zuur maken en dan zeggen... Je mag terugkomen... ik verdraag je nog wel even we praten er niet meer over! Nou, als we er dan níet over praten, dan gróet ik u... het hóeft voor mij allemaal niet meer... het is gemeen... het is huichelachtig... u wordt bedankt, meneer Roest, voor de fijne maanden die ú me hebt bezorgd...’

Stella was deze keer niet meer tegen te houden, de deur sloeg dicht, Stella rende de gang door, de deur uit... hoorde niet eens, dat haar klasgenoten haar riepen en haar stomverbaasd op een

kluitje stonden na te staren.

‘Hé... wacht nou even... Stél!’ Een van de meisjes uit haar klas kwam aanrennen, toen ze haar fiets letterlijk uit het rek rukte. ‘Láát me nou maar, ik heb ruzie gehad!’ snauwde Stella haar toe. ‘Dat is duidelijk,’ merkte het andere meisje droog op, ze hield nog even het stuur vast. ‘Kijk maar uit in het verkeer met zo’n doller kop... maak geen stukken!’

‘Welnee... ik ben echt niet levensmoe!’ Stella rukte de fiets los en verdween, ze schoot rakelings langs haar klasgenoten heen. Jessica maakte een berustend gebaar tegen de dichterbij komende klasgenoten... níets mee te beginnen, beduidde ze en ze had gelijk.

Stella kwam heelhuids thuis aan, ‘thuis’ betekende een niet te versmaden witte en grote bungalow in een enorme tuin, even buiten de stad, ze smiet haar fiets tegen een struik, doorkruisde de grote hal en stampvoette de open trap op, wat altijd een vreemd, galmend geluid veroorzaakte, waar haar moeder een hekel aan had. Er ging dan ook prompt een deur open, mevrouw Marison keek omhoog.

‘Wat ben jij vroeg... kun je niet kalmer... ik dacht, dat er iemand van de trap stortte... Heb je ruzie gehad? Je kijkt zo zwart! Doe nou niet zo ongezellig. Papa is thuis, hij moet over een uurtje weg, naar Engeland... onverwachts, zoals gewoonlijk.’

Stella hield veel van haar vader maar hij had het altijd zo druk, was altijd op weg ergens naar toe, zodat ze hem niet bepaald aan de maaltijden en ’s avonds zag, zoals in een normaal huishouden. Waarschijnlijk zag ze hem na dit ene uurtje weer dagenlang niet, dus liep ze terug naar beneden en via een zaal, die dan nog bescheiden ‘de zitkamer’ werd genoemd en boordevol dure witte meubelen stond, liep Stella naar het terras. De pracht en praal was overigens niet aan Stella besteed, al dat wit was mama’s nieuwste gril op architectonisch gebied... in overleg met de een of andere onbetaalbare binnenhuisarchitect. Stella vond die hele ‘witte troep’, zoals ze het minachtend noemde, alleen maar goed genoeg voor een showroom maar niet om knus in te wonen. Zij hield van grote donkere banken met dikke zachte kussens, waarin je wonen kon en dan liefst dicht bij een fel brandend open haardvuur.

‘Dag pap... ook weer eens thuis?’

Stella viel in een stoel neer, die kraakte in zijn voegen, haar moeder keek maar zei niets en Stella’s vader vroeg goedig: ‘Is er iets verkeerdsg gegaan, kind? Toe, lach eens tegen me en drink gezellig een kopje koffie mee. Je bent vandaag wel extra vroeg uit, is het niet?’

‘Ja, inderdaad!’

Ze pakte de koffie aan en vond het verstandiger om het zeldzame uurtje rust van pa niet te verstoren en hem niet op zijn zakenreis ook nog te belasten met de wetenschap, dat zijn enige dochter er een week voor het examen uitgetrapt was. Dat hoorde hij altijd nog vlug genoeg.

‘Je bent niet overdreven spraakzaam,’ merkte haar vader na een paar mislukte pogingen tot gesprek op, moeder begon in zo’n geval meteen geïrriteerd te kijken en met het servies te rammen.

‘Heb je ruzie gehad op school?’ vroeg Stella’s vader pienter.

‘Och ja, het gaat wel over,’ zei Stella onverschillig, ze wist, dat ze met ontkennen niet verder kwam, want in dat geval bleef haar moeder net zo lang doorvragen... Stella noemde het oneerbiedig doorzagen... tot ze de waarheid wist.

‘Ach, wat heb je aan ruzie,’ mompelde de heer Marison vaag, met een blik op zijn horloge. ‘Kom, ik moet gaan, ik heb een hekel aan haasten en ik wil niet op een file stuiten.’

‘Nou pa, de spits ben je drie uur vooruit,’ merkte Stella een tikje hatelijk op. ‘Maar ja, er kan natuurlijk van alles op de weg zijn.’ Moeder en dochter wuifden eensgezind papa uit, ze hadden daarna geen van beiden nog belangstelling voor koffiedrinken in de zon op het terras, zo gezellig was het niet geweest.

Mevrouw Marison ging ook weg, met een vriendin de stad in en Stella bleef doelloos en somber gestemd in een stoel hangen. Mevrouw Luyten, gewaardeerde hulpkracht van huize Marison, stapte het terras op: ‘O, zit je nog hier! Er is iemand om je te spreken. Moet ik hem doorsturen?’

‘Bekijk ’m eerst!’ Stella schoot in de lach, mevrouw Luyten kende het verhaal ook. Een vorige hulp uit lang vervlogen tijden, had eens bezoek aangekondigd, mevrouw Marison had gezegd: ‘Stuur ’m maar door,’ waarna een forse zwerver met een

koopwaar naar binnen kwam gemarcheerd en niet meer weg te krijgen was.

‘Hij heet Roest,’ deelde mevrouw Luyten mee, en ze voegde er droog aan toe: ‘Dat is dan Rust Roest... als ik het zo bekijk?’

Stella hees zich prompt omhoog uit haar méér dan luie houding, minder door de opmerking van mevrouw Luyten dan door de schrik en verwondering. Wat kwam Roest in vredesnaam doen? Nog méér banbliksems over haar hoofd uitstorten? Het was nu toch wel mooi geweest. Roest kwam binnen, ze kon, vanaf het terras duidelijk zien, dat hij even stil bleef staan en met keurende, spottende ogen de witte zaal taxeerde, waarna hij, zonder zich geïmponeerd te tonen, doorliep naar het terras waarheen mevrouw Luyten hem verwees.

Die vond de bezoeker maar een vreemde vogel maar ze nam aan, omdat zowel Stella als de bezoeker, zo kalm reageerden, dat het wel vertrouwd zou zijn, aarzelend sloot ze de kamerdeur. ‘Gaat u zitten!’ Stella wees naar de stoel tegenover haar, maar Roest had geen behoefte aan zo’n enorme stoel waarin je wegzakte en koos een koel, recht wit stoeltje met een leuning, waarop Stella het geen twee minuten uithield, gewoonweg een stoel om een niet welkome gast te verjagen.

Omdat Roest niets zei en haar zwijgend zat aan te staren, vroeg Stella tenslotte vinnig: ‘U mag best zéggén wat u denkt, meneer Roest; als dat de stop op de fles is, die er eerst met een knal af moet vliegen.’

‘Als je het weten wilt, ik dacht: Dus dit is de prinses in haar rijk!’ Roest haalde de schouders op.

‘O, zijn we daar weer aangeland?’ Stella keek naar dat fanatieke magere gezicht tegenover haar... een zorgelijk mannetje maar altijd vol rancune als hij je aankeek. ‘Meneer Roest, waarom toch altijd die uitlatingen... die domme jaloezie? Ik kan er niets aan doen, dat ik hier thuishoor. Wat hebt u vérdér tegen me?’

‘Je zult wel nooit verder komen dan dit hier...’ Zijn ogen zwierden even rond. ‘Ik kan er niets aan doen... dat is gemakkelijk gezegd. Dat is genoeg voor jou... ik kan er óók niets aan doen! Wat weet je nou eigenlijk wel? Luister eens, Stella, ik ben hier gekomen om je te zeggen, dat je, wat mij betreft, terug kunt komen. De rector wil dat beslist. Je doet je eindexamen maar

en daarna ben je klaar om je zorgenvrije leventje tegemoet te dansen... niet soms?’

‘Laten we het daar niet over hebben, dat komt later wel en het gaat u niet aan. Ik zou toch wel graag weten, waarom u uw, misschien begrijpelijke, sociale bewogenheid uit, door mij het leven op school onmogelijk te maken... nu al een halfjaar lang. Ik ben sterker dan u denkt, meneer Roest dat hebt u wel gemerkt. Vóór ik mijn prettige leventje ga leiden... ik citeer u, kunt u misschien voor één keer uitleggen waarom u mij zo haat.’

Het bleef stil, Roest draaide zijn hoofd om en keek somber naar de prachtige tuin daarna keek hij naar Stella en zag, dat zij niet van plan was om bakzeil te halen.

‘Ik wil het werkelijk weten,’ hield ze vol. ‘U móet de Marisons niet, nou... dat is uw goed recht. Verzet u zich met hand en tand tegen de invloed van het bedrijf van mijn familie of bent u in principe tégen iedereen die méér bezit dan u zelf hebt?’

‘Nonsens, het gaat er in hoofdzaak om, dat grote bedrijven hun macht vaak misbruiken,’ zei Roest bitter. ‘En dat doet Marison.’ ‘Dat is een leugen... wat onzettend geméén!’ Stella vloog over-eind, ze stond daar met vlammeende ogen en gebalde vuisten, het liefst had ze Roest van zijn ongemakkelijke zetel gesleurd. ‘Hoe durf je... de sociale voorzieningen bij Marison zijn uitstékend... het is zeker weer zo’n geval van persoonlijke wraak... een broertje... een vriendje... of een vader die niet líef behandeld is... zie je wel, dat is raak!’

Ze lachte triomfantelijk en ook minachtend, toen Roest over-eind sprong en de stoel meesleepte, het gaf een hoop kabaal. De oplettende mevrouw Luyten, die veiligheidshalve in de buurt was gebleven, gooide de kamerdeur open... ‘Is er iets?’

‘Er ging een stoel bijna door het glazen schot... mijnheer Roest viel,’ merkte Stella op. ‘Dank u, mevrouw Luyten.’

Na een laatste achterdochtige blik trok mevrouw Luyten de deur weer dicht.

‘Het spijt me maar u hoefde niet zo te reageren. Waarom zou ik me niet verdedigen? U denkt immers óók, dat u alles kunt zeggen en doen?’

Stella bood Roest niet opnieuw een stoel aan en ze stonden als kemphanen tegenover elkaar.

‘O ja, hoor, het was raak.’ Er klonk een wereld van verachting in de stem van Roest. ‘Mijn vader heeft bijna dertig jaar bij Marison gewerkt, maar vraag je aan je vader wie Roest was, dan zal hij dat waarschijnlijk niet eens weten... nee, waarom ook? Mijn vader kreeg een ongeluk... Je kunt zo’n man niet ontslaan, toen hij weer beter was werd hij overgeplaatst naar het nevenbedrijf, maar daar waren, wat, zoals achteraf bleek, allang bekend was in kleine kring, plannen om mensen af te laten vloeien... mijn vader was het eerste slachtoffer... en vraag jij maar eens aan je vader hoe er met diverse bv’s over het schaaqbord wordt geschoven... vraag jij maar eens, of het niet waar is, dat er binnenkort, door datzelfde handige geschuif met mensen, wéér honderdvijftig uit moeten... vraag het hem Stella. Ik word er doodmisselijk van... zacht gezegd. Je vader doet keurig zaken... Ja, dat denk je misschien, maar ménsen betekenen niets voor hem als hij ze niet nodig heeft... als jullie er maar niet minder van wordt in je persoonlijke prettige leventje. Ik heb je vader een paar weken geleden op de tv horen praten over het beruchte stapje terug en wat dat voor hem persoonlijk en voor zijn gezin betekende... om te lachen en te huilen... of weet je dat misschien niet?’

Marison had bij die gelegenheid niet goed raad geweten met het stapje terug voor zijn familie. Stella was niet blij geweest met dat interview en ze had, zoals iedereen in Nederland, de spot zien gloeien in de ogen van de interviewer, die hem nog eens had laten herhalen, dat een auto minder en een reis minder toch een hele bezuiniging en een offer betekenden.

‘Het is niet zo moeilijk om iemand voor de tv belachelijk te maken,’ merkte Stella vinnig op. ‘En als het slachtoffer teveel gaat spartelen dan is eenvoudigweg de tijd om en mag je niets meer zeggen, met een paar welgekozen en niets zeggende woorden wordt het gesprek door de leider van het programma beëindigd. Ik wil ook niet verder over m’n vader praten.’

‘Dat is best.’ Roest liep langs haar heen, op weg naar de deur van de kamer, daar keerde hij zich nog eens om. ‘Je kunt terugkomen, dat blijft zo. Denk over de rest nog maar eens na en vraag je vader maar eens naar die dreigende ontslagen. Het is een handige knaap, die vader van je.’

Hij wachtte nog even en wat Stella zei had hij waarschijnlijk niet

verwacht: ‘Wat er dan ook waar mag zijn, ik vind het beneden peil, dat een leraar een halfjaar een leerling nerveus probeert te maken... haar geen goed woord gunt en overal zóekt... omdat hij haar vader niet mag. Ik ben blij, dat ik het weet vóór ik van school ga. Wat afschuwelijk, als je zo door haat- en wraakgevoelens wordt beziel, dat je er volkomen onschuldige mensen door laat lijden. Ik zal het lesje nooit vergeten... dag mijnheer Roest.’ Stella zonk in een stoel neer, ze beefde zo, dat ze eenvoudigweg niet langer kon blijven staan. Ze kon niet huilen, haar gedachten waren verward maar ook angstig... het kon niet waar zijn... Roest werd gewoonweg gedreven door zijn woede over de manier waarop zijn vader behandeld was, maar zó kon het niet gegaan zijn, dat wist ze zéker, en dat van die bv’s en de dreigende ontslagen... ze geloofde het gewoonweg niet. Haar vader was een eerlijk en goed mens, dat wist ze ook zeker, en ze was boos geweest, omdat men hem er met dat interview had laten inlopen.

Stella’s laatste week op school was niet de gemakkelijkste. Iedereen wilde weten, hoe de ruzie verlopen was en wat er verder was gebeurd. Stella voelde zich niet geroepen om daarover te praten want het gesprek met Roest was geen ogenblik uit haar gedachten. Ze vond Roest een onsympathieke figuur maar hij had gelijk, als hij zei, dat ze nooit verder had nagedacht. Wat zorgen waren wist ze niet, hoogstens had ze wel eens van minder prettige voorvallen in andermans leven gehoord maar echt geraakt had het haar niet. Ze kon krijgen wat ze wilde hebben, met haar moeder was dat hetzelfde, vader was vriendelijk, goed en succesvol. Het bedrijf was een alom bekend, goedlopend bedrijf, waar heel wat mensen hun brood verdienden en die konden daar blij mee zijn, ze hadden werk, de voorzieningen waren goed... zo eenvoudig was dat! Nu bleek opeens, dat er mensen bestonden, die er heel anders over dachten, die het niet eens waren met de bedrijfsvoering en die een hekel aan haar hadden, omdat ze Marison heette en... niet verder had gekeken dan haar neus lang was. Dat nam niet weg, dat ze niet zo maar geloofde, wat Roest gezegd had over het handig gerommel met meerdere bv’s. Zoiets zou haar eerlijke, rechtvaardige vader nooit doen,

dat wist ze zeker.

Haar vader kwam thuis maar ze zag hem nauwelijks, ze sprak in ieder geval nergens over, omdat ze het examen niet in gevaar wilde brengen. Ze was altijd een goede leerling geweest die gemakkelijk leerde en waarschijnlijk hielp dat, ze stond sterk en kon het daarom presteren om er met redelijke cijfers doorheen te rollen maar het had allemaal veel beter gekund. Leraren begrepen niets van de plotselinge terugval van een van de beste leerlingen. Stella was ook niet het type, dat onder zou gaan door plankenkoorts of examenzenuwen. Roest zei niets, het liet Stella verder koud. Ze had het gehaald. Haar moeder was niet gekomen bij de feestelijke uitreiking van de diploma's, haar vader was op reis en haar moeder had een hevige migraine aanval. Stella wist dat het de simpele waarheid was maar natuurlijk geloofde niemand het hoofdpijn-smoesje.

'Ik heb het tóch gehaald... Jammer, hè?' zei ze tartend tegen Roest en ze nam geen afscheid van hem, liep hem met opgeheven hoofd voorbij, erg eenzaam... een heel eind achter haar druk pratend en lachende klasgenoten... nu alweer ex-klasgenoten. Er werden afspraken gemaakt om elkaar na de vakantie weer te ontmoeten maar Stella voelde, dat daar niets van terecht zou komen, ze wilde het ook helemaal niet. Er was een hoofdstuk van haar leven afgesloten, er was wel een lichte weemoed omdat het schoolleven nu voorbij was maar bij haar overheerste de blijdschap omdat ze in ieder geval voortaan verlost was van de uren waartegen ze altijd zo verschrikkelijk had opgezien... de kille ogen, de haat, de sarcastische stem van leraar Roest. Stella bleef heel haar leven met een zekere afkeer aan Roest denken.

Ze fietste alleen naar huis. Er was niemand en ze had natuurlijk ook niet anders verwacht, toch viel het haar tegen. Had moeder nou niet eens even naar haar uit kunnen kijken, maar nee... Stella wist toch, dat het echt heel erg was als mama zo'n aanval had. Ze slofte naar boven en opende de deur van de verduisterde slaapkamer.

'Heb je je diploma? Gelukwenst, kind... o, dat hóófd... mórgen praat ik met je... doe de deur alsjeblieft dicht!'

‘Ja, met mij aan de buitenkant,’ mompelde Stella narrig en sloot behoedzaam de deur, met deuren smijten als mama hoofdpijn had, durfde ze gewoonweg niet al had ze ook nog zo’n ellendige bui.

‘O... wat een pret...’

Ze geeuwde, keek vanaf de balustrade lusteloos naar beneden, naar de witte pracht die ze haatte omdat het zo kil en zo onberispelijk mooi was, móói... geen sprank huiselijkheid of gezelligheid. Ze kreeg de neiging om naar beneden te gaan en met haar modderschoenen dwars over het spierwitte tapijt te kloppen, daarna op de witleren bank te gaan liggen... mét modderschoenen en vervolgens een stevige trap te geven tegen de fijne witte pootjes van de enorme tafel met het dikke glazen blad... stel je voor, dat het blad brak... nee, dat durfde ze toch óók niet en wat hielp het allemaal! Dan zat ze op het hellend vlak van vernielingen aanrichten om je ongenoegen af te reageren en dat had ze altijd zo veroordeeld. Overdreven zoals alles in dit huis toeging! Ze had zich nooit eerder openlijk ontevreden getoond. Ze had zich wel eens geërgerd aan bepaalde voorvallen, maar het allemaal schouderophalend naast zich neer gelegd. Waarom zou ze zich druk maken, het leven rolde eigenlijk best genoeglijk voort. Wat het zou worden na de schooltijd... ach, ze zou wel zien! Vader had aangeraden om ‘iets’ te gaan studeren, rechten bijvoorbeeld, dat kwam altijd van pas. Ze haatte Roest om de manier waarop hij een halfjaar geprobeerd had haar schooltijd te vergallen, dat was niet nodig geweest en het was onrechtvaardig, maar hij had haar wel de ogen geopend, dat viel niet te ontkennen. Vreemde familie, dacht ze sarcastisch. Dochter doet eindexamen... héérlijk feestelijk... niemand te zien... moeder ligt uitgerekend met hoofdpijn... Ik heb er haar er nog van verdacht, dat het niet waar was omdat ze eenvoudigweg geen zin had in die schoolbijeenkomst... enfin, ze hééft blijkbaar hoofdpijn... pa niet thuis... laat niet eens iets horen. Wat kan het hém schelen... wat een gezellige boel... mensen, als je voorbij wandelt en denkt: Wat een bééld van een huis... kon je maar eens binnen kijken... bah!!!

Toen ze zover was, had ze diep medelijden met zichzelf gekregen en op dat moment zag ze haar vaders auto het pad oprijden.

Ze deed niet de moeite om op te staan, hij keek in het voorbijlopen door de glaswand naar binnen, ze keek somber terug en verroerde geen vin.

‘Wat zit jij hier ongezellig te kijken... ik kwam vlug naar huis voor jou... ben je gezakt?’

Marison stond in de deuropening, jeugdig, knap, charmant. Stella was wel trots op haar vlotte vader, die, zo tussen zijn drukke zaken door, echt wel pogingen deed om een échte vader voor haar te zijn, het lukte alleen niet zo best, er mankeerde altijd iets aan in haar kritische ogen.

‘Nee hoor, ik ben geslaagd en bedankt, omdat je er toch nog aan hebt gedacht.’

Het klonk uitgesproken hatelijk. ‘En het was zó feestelijk en zo gezellig, iedereen had een stroom familie bij zich maar voor mij was er niemand... mijn moeder lag, zoals gewoonlijk als ze ergens geen zin in heeft, met hoofdpijn in bed en mijn vader was, ook zoals gewoonlijk, op reis... Jullie worden bedankt!’

‘Matig je wat!’ verzocht hij scherp. ‘Ik kon het gewoonweg niet op tijd halen.’

‘Je hebt er lang genoeg tevoren rekening mee kunnen houden... maar laten we er nou maar over op houden en ik heb ook geen zin om te vertellen over de avond. Ik ben geslaagd en *that's all*, papa!’

‘Ja, het spijt me echt kind, maar... nou ja, je zoekt maar een mooi cadeau uit, hè?’

Hij zakte op de sneeuw witte leren bank neer, die ze kort tevoren met haar modderhakken had bewerkt. ‘Hoe komt die bank zo smerig... en op het klééd... heb je je voeten niet geveegd?’

Je weet, dat ik die slordigheden haat, Stella.’

‘Ja, pa, ik wéét het... woon dan ook in normale meubels in plaats van in zo’n luxe aquarium... en verder, ik hóéf geen duur cadeautje, had maar een gezellige klungel voor me meegebracht van je reis... en nou ga ik naar boven en naar bed.’

‘Stella!’ Zijn stem klonk zo streng, dat ze onmiddellijk stilstond. ‘Kom hier en ga eens zitten. Zo ken ik je niet, zo brutaal en opstandig. Wat is er toch gebeurd, kind? Ik kan me best voorstellen, dat je hevig teleurgesteld bent door deze avond, maar scheid er nou mee uit... Je hebt me nu de waarheid flink

gezegd... en dan zie ik maar even je onvriendelijke opmerking aan mama's adres over het hoofd wat is er nou eigenlijk? Ik ben wel niet zo'n vader, die voortdurend over de tienerdochter op de achtergrond loopt te piekeren, maar ik ken je goed genoeg om te weten, dat het niet alleen in deze mislukte avond zit, je kijkt me aan alsof je een hekel aan me hebt.'

'Het doet me toch goed, dat je zoveel van me weet... eerlijk gezegd weet ik niet meer wat ik van m'n vader moet denken... heb je wel eens van de naam 'Roest' gehoord... een werknemer van jouw bedrijf?'

'Roest? Nee...' Marison aarzelde. 'Er ligt me wel iets bij, maar... Stella... in vredesnaam... Je denkt toch niet, dat ik al die duizenden bij naam ken? Waar slaat dat nou op?'

Stella staaarde hem aan, langzaam voelde ze zich ijskoud worden. 'Wat erg is dat,' zei ze zacht. 'Iemand werkt dertig jaar in dat grote bedrijf... hij wordt ziek... wordt na lange tijd beter... en wordt, via een handig afschuifstelsel verwijderd... maar jij weet niets? Ik wilde het niet geloven en ik heb je verdedigd... zo is mijn vader niet... hij is au fond een góed mens... wat zijn die mensen dan voor jullie, daar aan de top? Zijn dat alleen maar schaakstukken die je rondschuift over een schaakbord?'

'Wil je alsjeblieft uitscheiden met zo dramatisch te doen? Waar heb je het in vredesnaam over en wie heeft jou zitten opstoken? Bemoei je niet met zaken waar je geen cent verstand van hebt, Stella!'

Stella was overeind gesprongen en haar vader stond ook op in heel imponerende lengte, hij keek op haar neer en hij was razend, het was duidelijk.

'Ja, dat is gemakkelijk om minachtend op me neer te kijken maar dat doet me niets!' Stella was net zo kwaad als haar vader. 'Als je het weten wilt... Roest is de aan de kant gezette vader van m'n leraar Engels... die Roest is een afschuwelijke kerel, die zijn ongenoegen op mijn hoofd kapot heeft geslagen, maar ik kan me voorstellen, dat hij voor zijn vader opkomt... Jij bent de schuld, vader... en... oh ja, ik moest u ook nog vragen hoe het met het dreigend ontslag van zo'n tweehonderd man zat... want u was een handige knaap... dat zei hij tenminste... is dat allemaal waar, vader? Draai er nou niet met mooie woorden

omheen, zoals politici op de tv... véél woorden en niets zeggen... maar ik wil de waarheid... nu, vader?’

‘Nogmaals... waar bemoei jij je mee? Ik weiger om mé op die manier tegenover mijn dochter te verantwoorden, Stella. Doe me een plezier en ga naar je kamer.’

Hij wees met een vreemd dramatisch gebaar naar de deur.

‘Ja hoor, ik ga... dat was ik trouwens al van plan, maar als het allemaal níet waar was, wat Roest me heeft verteld, dan zou je het onmiddellijk hebben ontkend... is het niet zo... papa?’

De plotselinge verandering van haar harde, opstandige stem in het kleine stemmetje van Stella, toen ze nog maar een kleuter was... is het niet zo, papa? Ze gebruikte niet bewust dezelfde woorden en intonatie... ze was opeens weer dat kleine meisje, parmantig naast hem voortstappend, en alles wat zij niet wist, dat wist papa... is het niet zo, papa?

‘Stella, moet het nou echt zo?’ Marison legde zijn hand op de smalle schouder van zijn dochter. ‘Meisje, bemoei je nou niet met zaken waar je echt geen verstand van hebt, hè? Dat van die... eh... hoe zei je ook weer... o ja, Róest... dat zal ik wel uit laten zoeken en als er eventueel ontslagen vallen, dan is dat gewoonweg nodig... dat doe ik niet voor m’n plezier en je denkt toch niet, dat ik dat allemaal in m’n eentje voor het zeggen heb... dat ik op een soort gouden troon zit?’

‘Nee, maar ik vind, dat je er zo gemakkelijk over praat... het is gewoon nódig... en wat voelen wij ervan? Wat is jouw stap terug?’

‘Dat heb ik toch verteld in dat tv-debat,’ merkte Marison geërgerd op.

‘Daar denk ik liever niet aan terug.’ Stella haalde de schouders op.

‘Ik vond dat een droeve toestand, waaruit mijn vader nou niet bepaald... eh... reëel overkwam. Dat weet je best, want je hebt in alle toonaarden verteld, hoe oneerlijk je die manier van vragenstellen vond... en nou kom je er als verdediging mee... nee, papa, ik ben het er niet mee eens.’

‘Dat spijt me dan, Stella en ik wil er helemaal niet meer over spreken.’

Marison liet haar los, draaide zich om en begon de luiken voor

de glazen wand te sluiten, hij drukte op een, natuurlijk witte, knop en geruisloos zoefde de beveiliging naar beneden. Zo ging vader 's avonds secuur het huis rond, overal op witte knoppen drukkend en het huis veranderde in een onneembare veste. Dat was het enige, van al die elektrische toestanden, waar Stella niets tegen had, het huis lag eenzaam en was kwetsbaar... een aquarium met zoveel glazen wanden moest ook wel beveiligd worden maar dat pa elektronisch de fontein in de vijver liet aan en uitgaan, de hekken opende en meer van die grapjes... overigens zijn hobby... hoefde van haar absoluut niet. Wat er voor grappigs aan was, een argeloos in het park wandelende gast door allerlei elektronische foefjes te laten schrikken, had Stella nooit begrepen en ze had dan ook, tot ergernis van haar vader, zo veel mogelijk de pret verstoord, door de mensen te waarschuwen met een vrolijk en achteloos: 'We hebben geen spoken, hoor, alle rare dingen die onverwachts gebeuren komen uit papa's speelgoeddoos.'

'Wat sta je daar nou nog? Ga naar boven, Stella!' Het klonk geprikkeld en ongeduldig. 'Ik had me onze avond gezelliger voorgesteld, ik had me niet zo behoeven te haasten. Nou ja, ik ben ook moe, we praten de volgende week wel over je studie en zo.'

'Goed dan... goedenacht, papa.'

Ze vond het verstandiger om hem op dit ogenblik maar liever niet mee te delen, dat ze van de studie had afgezien. Haar vader was toch al zo geschokt, daarom bewaarde ze de rest inderdaad liever tot de volgende week.

Op weg naar boven hoorde ze haar moeder roepen, toen ze langs de slaapkamer kwam.

'Ja, mama?' vroeg ze. 'Kan ik nog iets voor u doen? Ik ga naar boven.'

'Papa is thuis, hè? Het is hier zó gehorig, dat ik jullie hoorde schreeuwen. Ik kan nog niet eens rustig met hoofdpijn in bed liggen!'

'We hebben niet geschreeuwd, alleen wat hard gepraat... het spijt me!' Ze wilde weglopen, het had geen zin om tegen mama te zeuren.

'Er moet in ieder geval iets veranderen,' zei mevrouw Marison

geïrriteerd. ‘Ga nou maar en doe de deur vlug dicht.’

‘Wat bedoelt u met veranderen?’ vroeg Stella.

‘Geluidsisolatie, zodat ik tenminste hoofdpijn kan hebben zonder jullie te horen ruziën.’ Het klonk vinnig.

‘O, bedoelt u dat... nou, dan ga ik maar... en... eh... voor het geval het u nog interesseert... ik heb m’n diploma, hoor... met móóie cijfers... het was reuzegezellig... goedenacht, mama.’

‘O, kind... het spijt me... ik voelde me zo ellendig, ik heb er wel aan gedacht... Stella!’

‘Het hindert niet, mama, het is gewoon voorbij!’

Ze trok zacht de deur achter zich in het slot. Papa liep haar voorbij en nog vóór ze de deur van haar kamer achter zich sloot, hoorde ze mama’s klagende stem alweer, nu tegen papa, ze had het weer over ‘veranderen’.

‘O néé!’ mompelde Stella, ze leunde met gesloten ogen tegen de deur, ze wilde gewoonweg niet langer wonen in dit luxe aquarium, dat aan alle kanten mooi en bijzonder stond te zijn, maar totaal niets bood aan warmte en gezelligheid, aan sfeer en huiselijkheid.

Mama had gelijk, er moest veel veranderen, maar misschien anders als zij het had bedoeld.

Dat was de trieste herinnering die Stella voor haar levenlang meedroeg aan ‘de laatste schooldag’... werkelijk geen feest, eerder het tegendeel.

HOOFDSTUK 2

Over Stella’s plannen voor de toekomst was een stilte gevallen, ze wilde er niet over praten en ontliet elk gesprek. Stella wilde niet mee op vakantie en toen ze dit, min of meer gedwongen, tenslotte toch deed, had ze nergens zin in, deed dwars en onge-zellig en was het blijkbaar uit principe meteen oneens met alles wat haar ouders zeiden of voorstelden. De Rivière werd bepaald niet zonniger door Stella’s aanwezigheid en op een gegeven ogenblik had haar vader er zo genoeg van, dat hij, razend van woede, riep: ‘Als het je er nou om te doen is, onze vakantie naar de knoppen te helpen en je zo idioot aan te stellen, ga dan thuis